

▼ واکنش‌های چهره‌ها

محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، عصر روز گذشته در واکنش به ترور مستشاران ایرانی در سوریه، پیامی صادر کرد. در پیام قالیباف آمده است: «رژیم غاصب و متجاوز صهیونیستی در جنایتی آشکار با بمباران مناطق مسکونی سوریه، جمعی از دلاوران و مجاهدان خدوم ملت ایران را ناجوانمردانه به شهادت رسانید تا بار دیگر عجز و درمادگی خود از رویارویی در خطوط مقدم نبرد با زمندگان اسلام را به‌نمایش بگذارد. شهیدان سرافراز، سردار حجت‌الله امیدوار، علی آقازاده، حسین محمدی و سعید کریمی در دفاع از آرمان‌های اسلام و حریم اهل بیت (علیهم‌السلام) به‌عنوان مستشار نظامی و در حین انجام وظیفه، در بمباران جنگنده‌های مزدوران صهیونیستی در دمشق به شهادت رسیدند و به‌یقین با رشادت رزمندگان در تلافی این جنایت، مجازات سختی برای رژیم غاصب اسرائیل در انتظار خواهد بود.» سردار محمد کوثری، نماینده مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با سایت دیده‌بان ایران، گفت: «این حمله نشان می‌دهد که تقاطعی که سپاه در اربیل و مقر داعش و موساد مورد هدف قرار داد، چقدر اثرگذار و مؤثر بوده و قطعاً بیش از آنچه اعلام شده، اسرائیل تلفات داشته است. از این رو در دمشق که یکی از مناطقی است که نیروهای سپاه به‌عنوان مستشار فعال بودند را مورد اصابت موشک یا پهپاد قرار دادند.» کوثری در پاسخ به این سوال مبنی بر اینکه آیا جلسه‌ای در آن ساختمان برقرار بوده یا نه، اضافه کرد: «خیر، به‌هیچ‌وجه چنین چیزی نیست که مثلاً گوییم جبهه مقاومت بخواد در آنجا جلسه بگذارد. این پنج عزیز شهیدمان از قدیم‌الایام در آنجا مستشار بودند و بالاخره آن‌ها را شناسایی کردند و دست به جنایت زدند. محل تردد ۵ مستشار شهید شناسایی شده بود.»

▼ بیانیه جهاد اسلامی

جنبش جهاد اسلامی فلسطین یکی از نخستین واکنش‌دهندگان به ترور مستشاران ایرانی بود. در بیانیه جهاد که خبرآنلاین آن را بازنشر کرده، آمده است: «این تجاوز که مستشاران سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران را هدف قرار داد، در چارچوب تلاش رژیم غاصب صهیونیستی برای پوشاندن شکست‌های نظامی خود در میدان از طریق گسترش دایره تجاوزها در منطقه است. این عملیات ترور، اتحاد و همبستگی در داخل جمهوری اسلامی ایران و تداوم نبرد با دشمنان را بیشتر می‌کند و به جایگاه سوریه که حامی مسئله فلسطین است، آسیب‌نمی‌زند.»

در ساعات و روزهای آتی حملاتی را به گروه‌های عراقی نزدیک به ایران در پاسخ به حملات به عین‌الاسد انجام دهد، اما بعید است که کنش واکنش‌ها سطح تنش را تا حد شعله‌ور شدن جنگ در منطقه بالا ببرد.»

▼ جنگ نخواهد شد

جعفر قنادباشی، کارشناس مسائل خاورمیانه، در پاسخ به این سوال که آیا جنگ قابلیت گسترش به تمام خاورمیانه را دارد؟ به خبرنگار هم‌میهن گفت: «آنچه امروز در منطقه جریان دارد، یک نبرد بزرگ ترکیبی است؛ جنگ نظامی در غزه، جنوب لبنان و یمن، جنگ تجاری-اقتصادی در دریای سرخ که یمنی‌ها در آنجا فعال هستند و همچنین یک جنگ در لایه اطلاعاتی و امنیتی. لایه اطلاعاتی جنگ را می‌توانیم به نوعی قطع‌دستان یکدیگر در مناطق مختلف بدانیم که خود را به صورت ترور مستشاران و چهره‌های مؤثر گروه‌های نیابتی نشان می‌دهد. مثل آنچه در هدف قرار دادن اقلیم کردستان و ادلب از این سو و ترورهای اسرائیل در دمشق دیدیم. همه این‌ها بخشی از یک جنگ ترکیبی محسوب می‌شود که فعلاً ادامه پیدا کرده و تنها در یک جبهه نیست. این جنگ قابلیت گسترش به معنای عام آن ندارد. زیرا هیچ کدام از طرف‌های منطقه نه انگیزه‌ای برای جنگ دارند و نه خواستار گسترش آن هستند. فقط اسرائیل از این جنگ گسترده سود می‌برد و همه طرف‌ها زیان می‌کنند اما در نقطه مقابل، اینکه مجموعه این تنش‌ها پایان بگیرد و به مرحله صلح و آتش‌بس برسد نیز آفتی دیده نمی‌شود. هیچ کدام از دو طرف درگیری علاقه و قابلیت حرکت به سمت صلح را ندارند. حتی آتش‌بس را نیز نمی‌پذیرند. جنگ تمام‌عیار نخواهد شد، صلح کامل نیز اتفاق نمی‌افتد.» این کارشناس مسائل منطقه با اشاره به آینده مورد نظر منطقه، اضافه کرد: «تنها گزینه‌ای که باقی می‌ماند یک جنگ با شدت کم اما طولانی مدت است. آنچه با طوفان الاقصی اتفاق افتاد، دامنه گسترده‌ای در منطقه پیدا نکرد. فقط رژیم صهیونیستی ممکن است خطوط قرمز را رد کند که به واکنش طرف‌های دیگر منجر شود. در غیر این صورت، هیچ‌یک از بازیگران به سمت کلید زدن جنگ نخواهند رفت چون سودی در آغاز جنگ ندارند. به‌تحرکات آمریکایی هادفت کنید. وقتی علیه‌یمن عملیات می‌کنند، بسیار محدود است. از سمت جبهه مقاومت، حزب‌الله و حشد الشعبی نیز بسیار سنجیده عمل کردند. به همین دلیل است که معتمد درگیری‌ها تداوم خواهد داشت اما شدت نخواهد گرفت.» او درباره میانجیگری‌های برخی از کشورهای اعراب برای کنترل تنش‌ها میان تهران و واشنگتن، گفت: «این میانجیگری‌ها جنبه تبلیغاتی دارند، اصل موضوع میانجیگری‌ها زمانی رخ می‌دهد که تلاش شود موضوع دو کشور به هم نزدیک شود. کشورهای اعراب و اسرائیل به جد به دنبال شعله‌ور کردن آتش میان ایران و آمریکا هستند. کشورهای اعراب برای ممانعت از جنگ میان ایران و آمریکا نقش آفرینی ندارند و تنها اظهاراتی بیانی می‌شود.» او بیان اینکه یکی از دلایلی که عربستان روابط خود را با ایران بعد از چند سال حسنه کرد، پیش‌بینی این کشور برای ایجاد تنش در منطقه بود، تصریح کرد: «ایران و آمریکا نسبت به یکدیگر بسیار سنجیده عمل می‌کنند. آمریکا و اسرائیل به خوبی می‌دانند که زبان‌های جنگ بسیار خواهد بود. در حقیقت سیاست هر دو طرف سیاست بازدارندگی است زیرا ایجاد هرگونه تنش جدی میان ایران و آمریکا می‌تواند تخریب‌های زیادی را ایجاد کند. البته معتمد در صورت بروز جنگ میان ایران با آمریکا و اسرائیل با ایران به دلیل شرایط جغرافیایی، جمعیت و تأسیسات اقتصادی، آسیب کمتری خواهد دید.» این تحلیلگر معتقد است، تجربه اثبات کرده است که جنگی صورت نخواهد گرفت زیرا طرفین در این باره بسیار سنجیده عمل کرده‌اند.

محسن رضایی: اضافه شدن ماهی به سفره مردم، قیمت گوشت قرمز را کنترل می‌کند!

نگاه حقوق‌دان

پیامدهای حقوقی قانون حمایت از گزارشگران فساد

دریافت پاداش توسط کارکنان دولت در معاملات و تشخیصات.

▼ دوام. چگونگی دریافت گزارش

سازمان بازرسی کل کشور مکلف شده تا شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون با همکاری دیگر نهادهای پذیرنده گزارش، «سامانه گزارشگران فساد» را راه‌اندازی و آیین‌نامه اجرایی مربوطه را نیز برای تصویب در دولت تهیه کند. بعد از دریافت گزارش، نهاد پذیرنده ابتدا تحقیق می‌کند و در صورت وجود قراین بر صحت، به مرجع قضایی ارسال می‌نماید. در صورت رد گزارش، گزارشگر ظرف بیست روز می‌تواند درخواست بررسی مجدد کند.

▼ سوم. انواع حمایت‌ها از گزارشگر فساد

دو نوع حمایت برای گزارشگر فساد در نظر گرفته شده است: اول، تعیین وکیل معاضدتی در پرونده‌های ناشی از گزارشگری و دوم، هرگونه حمایتی که به تشخیص مقام قضایی برای حفظ امنیت جانی یا مالی یا شغلی گزارشگر لازم است. در مورد دوم، حداکثر زمان حمایت شش ماه در نظر گرفته شده که قابل تمدید خواهد بود. شروع این حمایت‌ها از زمان تشکیل پرونده در مرجع قضایی رسیدگی کننده به فساد است.

▼ چهارم. پاداش افشاکاری

گزارشگر فساد از زمان ثبت گزارش تا یک سال پس از شروع اجرای حکم قطعی محکومیت به فساد فرصت دارد در خواست پاداش کند، در غیر این صورت چیزی به او تعلق نمی‌گیرد. مرجع قضایی بدوی یا تجدیدنظر مکلف است در هنگام صدور رأی، استحقاق گزارشگر به پاداش و میزان آن را بر اساس میزان تأثیر گزارش در کشف فساد تا دو درصد ارزش ریالی موضوع پرونده تعیین نماید. سقف پاداش برای اشخاص حقیقی صد میلیارد ریال و برای اشخاص حقوقی خصوصی دویست میلیارد ریال است. در موضوعات غیر مالی، پاداش بیست تا شصت میلیون ریال خواهد بود. در صورتی که اصل گزارش قابل تجدیدنظر یا فرجام باشد، گزارشگر می‌تواند نسبت به موضوع استحقاق پاداش و میزان آن تجدیدنظر یا فرجام خواهی کند. اشخاصی که موظف به گزارش یا تعقیب متهمان هستند، نمی‌توانند از پاداش بهره‌مند شوند. اشخاصی که در ارتکاب فساد نقش داشته‌اند، در صورتی که با ثبت گزارش موجب کشف فساد شوند، از مجازات معاف شده یا تخفیف می‌گیرند. اگر گزارشگر در فرایند گزارشگری مرتکب جرم شود، از حمایت و پاداش محروم خواهد بود. مرجع پذیرنده گزارش یا رسیدگی کننده، بدون رضایت گزارشگر حق افشای هویت او ندارد. مقام رسیدگی کننده می‌تواند از گزارشگر به‌عنوان شاهد یا مطلع دعوت کند.

ابراهیم ایوبی
وکیل دادگستری

سرانجام «قانون حمایت از گزارشگران فساد» که در ۱۴ آذر ۱۴۰۲ به تصویب مجلس رسیده بود، در ۲۶ دی ماه توسط «روزنامه رسمی کشور» منتشر شد و با توجه به ماده ۲ «قانون مدنی» و شرط گذشت پانزده روز، از ۱۲ بهمن امسال قابل اجرا خواهد بود. این مصوبه هفده ماده و چهار فصل با این عناوین دارد: «تعاریف و مصادیق»، «فرآیند دریافت گزارش»، «حمایت» و «پاداش». در ادامه، کوتاه به آثار حقوقی می‌پردازیم.

▼ نخست. تعریف مفاهیم و گزارش‌های مشمول حمایت

در ماده یکم، هفت واژه تعریف شده است: «گزارش»: متنی است که دارای سه شرط باشد: نام دستگاه محل فساد، شرح رفتار ارتكابی و اسم یا سمت اشخاص مظنون به فساد؛ «گزارشگر»: هر شخصی که با رعایت شرایط این قانون فساد را گزارش کند؛ «نهاد پذیرنده»: دادستانی، مرکز حفاظت و اطلاعات قوه قضائیه، سازمان بازرسی کل کشور، وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه و نیروی انتظامی؛ «حمایت»: اقداماتی جهت جلوگیری از ضرر یا جبران ضرر به گزارشگر و افراد وابسته به او؛ «سامانه»: سامانه گزارشگران فساد؛ «افراد وابسته»: بستگان گزارشگر، همسر و بستگان همسر گزارشگر، افرادی که زندگی گزارشگر مهم تلقی می‌شوند و افرادی که اخبار را به او رسانده‌اند؛ «اقدامات تلافی جوانانه»: رفتارهایی به قصد انصراف جانی، مالی، حیثیتی و شغلی علیه گزارشگر و افراد وابسته. گزارش‌هایی مورد حمایت قرار می‌گیرند که مربوط به جرائم دارای مجازات درجه سه یا بالاتر (حبس بیش از ده سال یا جزای نقدی بیش از سیصد و شصت میلیون ریال) و یا محتوای آن یکی از این یازده مورد باشند: رای موضوع «قانون مجازات اسلامی» (۱۳۷۵) و ارتشاء موضوع «قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری» (۱۳۶۷)؛ تصرف غیرقانونی در اموال عمومی و دولتی؛ رفتارهای موضوع «قانون مجازات اعمال نفوذ بر خلاف قوانین و مقررات» (۱۳۱۵)؛ رفتارهای موضوع «قانون مجازات تبانی در معاملات دولتی» (۱۳۴۸)؛ اخذ درصد در معاملات خارجی موضوع «قانون ممنوعیت اخذ پورسانت در معاملات خارجی» (۱۳۷۲)؛ تدلیس در معاملات دولتی؛ رفتارهای موضوع ماده ۱۹ «قانون نحوه اجرای اصل ۴۹ قانون اساسی» (۱۳۶۳)؛ تحصیل مال نامشروع؛ تزویر در اسناد دولتی؛